SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1789

av Filip Reinhag (S)

Kommuners och regioners möjlighet att stärka demokratin

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för kommuner och regioner att bidra i det internationella utvecklingsarbetet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det kommunala självstyret är en central pelare i den svenska demokratin. Ett fungerande institutionellt flernivåsystem är en styrka som vilar på en bred folklig förankring och lång historia. En fungerande lokal och regional nivå är en förutsättning för demokratisk legitimitet och närhet mellan förtroendevalda och väljarkåren.

Demokratin i Sverige är stark. Runtom oss i världen går utvecklingen åt fel håll. Färre än på länge lever i demokratier och allt fler övergår i mer auktoritära styrelseskick med begränsningar för politiska partier, civilsamhälle, medier och andra centrala komponenter i en fungerande demokrati.

Sverige har länge haft en stark tradition av internationellt utvecklingsarbete. Sverige har förstått att biståndet inte bara är en moralisk fråga utan också en central del i svensk och global säkerhetspolitik. Denna insikt är mer aktuell idag än någonsin utifrån klimatförändringar, krig och konflikter och en hårdnande kamp om resurser.

I den situation är stabila demokratiska institutioner en viktig komponent för att möjliggöra en demokratisk utveckling och ökad stabilitet.

Under 2026 avvecklade regeringen Internationellt Centrum för Lokal Demokrati och upphävde regeringsbeslutet om att organisationen ska ha sitt säte på Gotland. SIDA beslutade utifrån regeringens politiska inriktning att dra in det ekonomiska stödet.

ICLD vilade på tre ben, kommunala partnerskap, internationella utbildningsprogram och forskning om lokal och regional demokrati. Beslutet som resulterade i att stödet drogs in och organisationen avvecklades har fått till följd att den lokala och regionala nivån i Sverige kraftigt begränsats att bidra med sin expertis, erfarenhet och kunskap till motparter i andra länder.

ICLD har också möjliggjort för den lokala nivån i Sverige att stötta Ukraina under pågående krig. Svenska kommuner har uppvisat ett stort engagemang för att handgripligen och strukturellt bidra till ukrainska kommuners förmåga att bygga motståndskraft och beredskap samtidigt som man själv kunnat lära sig mycket om hur Ukraina byggt förmåga och kapacitet på lokal nivå.

Det är en oroande utveckling när Sveriges bidrag globalt borde vara att stärka de demokratiska strukturerna på alla nivåer.

Därför bör regeringen ompröva tidigare beslut och se över hur man återigen inom ramen för svensk biståndspolitik kan involvera den lokala och regionala nivån i internationellt utvecklingsarbete. Den svenska kommunala självstyrelsen är en stark institution och den har mycket att erbjuda i arbetet med att bygga en värld där fler kan leva i fria, demokratiska länder.

Filip Reinhag (S)